

Цитування:

Палійчук І. С., Ду Бохао. Жанрово-стильова динаміка квартету саксофонів у світовій музичній культурі XIX–XX століть. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 1. С. 321–326.

Paliichuk I., Du Bohao (2024). Genre-style dynamics of saxophone quartet in the world music culture of the 19th–20th centuries. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 321–326 [in Ukrainian].

Палійчук Ірина Степанівна,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри музичної україністики
та народно-інструментального мистецтва
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника,
<https://orcid.org/0000-0001-9641-5240>
iryna.paliichuk@pnu.edu.ua

Ду Бохао,
аспірант кафедри музичної україністики
та народно-інструментального мистецтва
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника,
<https://orcid.org/0000-0002-8457-8904>
bohaodu8@gmail.com

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА ДИНАМІКА КВАРТЕТУ САКСОФОНІВ У СВІТОВІЙ МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ XIX–XX СТОЛІТЬ

Мета пропонованої статті полягає у висвітленні жанрово-стильової динаміки квартету саксофонів у світовій музичній культурі XIX–XX століть. **Методологія дослідження** ґрунтується на використанні методів: історичного – при окресленні генези та еволюції жанру квартету саксофонів; аналітичного та типологічного – при виявленні іманентних особливостей конкретних творів аналізованого жанру та їх об'єднання у відповідні типологічні групи; загальнокультурологічного – при відтворенні історико-стильового контексту розвитку жанру (в єдності композиторської та виконавської складових). **Наукова новизна** роботи полягає у панорамному дослідженні еволюційного процесу жанру саксофонного квартету у світовій музичній культурі XIX–XX століть, окресленні його періодизації, визначенні жанрово-стильових особливостей окремих творів аналізованого жанру. **Висновки.** У процесі дослідження еволюції жанру квартету саксофонів у світовій музичній культурі XIX–XX століть запропоновано її періодизацію: друга половина XIX ст. – формування квартету саксофонів; перша половина XX ст. – кристалізація, усталення іманентних ознак жанру; друга половина XX–початок XXI ст. – модифікація жанру квартету саксофонів – збагачення його жанрово-стильових прикмет, типологічних видів. На основі аналітичної характеристики окремих саксофонних квартетів зроблено висновки, що аналізований жанр віддзеркалює провідні стильові тенденції розвитку європейської, та ширше, світової музичної культури, як-от тяжіння до програмності (Г. Бумке, Ж. Франсе, Ж. Абсіль), неокласицизму (Е. Боцца), використанні пуантилістичної техніки та додекафонії (А. Веберн), поєднанні сучасної музичної мови із джазовою стилістикою (А. Дезенкло), мінімалізму та джазу (Ф. Гласс).

Ключові слова: саксофон, квартет, виконавство, композиторська творчість, світова музична культура, жанрово-стильова динаміка.

Paliichuk Iryna, Ph.D. in Art, Associate Professor, V. Stefanyk Prycarpathian National University; Du Bohao, Postgraduate Student, V. Stefanyk Prycarpathian National University

Genre-style dynamics of saxophone quartet in the world music culture of the 19th–20th centuries

The purpose of the proposed article is to highlight the genre and style dynamics of the saxophone quartet in the world musical culture of the 19th and 20th centuries. **The research methodology** is based on the use of the following methods: historical – when outlining the genesis and evolution of the saxophone quartet genre; analytical and typological – when identifying the immanent features of specific works of the analysed genre and combining them into appropriate typological groups; general cultural – when reproducing the historical and stylistic context of the development of the genre (in the unity of compositional and performing components). **The scientific novelty** of the work consists in a panoramic study of the evolutionary process of the saxophone quartet genre in the world musical culture of the 19th–20th centuries, outlining its periodization, and determining the genre-stylistic features of individual works of the analyzed genre. **Conclusions.** In the process of researching the evolution of the saxophone quartet genre in the world musical culture of the 19th and 20th centuries, its periodisation is proposed: the second half of the 19th century – forming a saxophone quartet; the first half of the 20th century – crystallisation, establishment of immanent features of the genre; the

second half of the 20th century – the beginning of the 21st century – modification of the saxophone quartet genre – enrichment of its genre-stylistic features, typological types. On the basis of the analytical characteristics of individual saxophone quartets, it was concluded that the analysed genre reflects the leading stylistic trends in the development of European, and more broadly, world musical culture, such as the tendency towards programming (G. Bumke, J. France, J. Absil), neoclassicism (E. Bozza), the use of pointillistic technique and dodecaphony (A. Webern), the combination of modern musical language with jazz stylistics (A. Desenclo), minimalism and jazz (F. Glass).

Keywords: saxophone, quartet, performance, composer's creativity, world musical culture, genre and style dynamics.

Актуальність теми дослідження. Квартет саксофонів, завдяки своєму унікальному звучанню, здобув реноме одного із найпопулярніших ансамблів у світовій музичній культурі. Цей колектив може виконувати різножанрові композиції класичної, джазової та популярної музики. Вагомий репертуарний пласт названої галузі інструментальної культури склали академічні оригінальні твори для квартету саксофонів, до створення якого залучились композитори різних національних композиторських шкіл. Відтак, дослідження еволюції жанру квартету саксофонів у світовій музичній культурі XIX–XX століть знаходиться в актуальному руслі сучасної музикознавчої думки.

Аналіз досліджень і публікацій. Методологічну основу пропонованої наукової розробки склали англійські дисертаційні роботи, присвячені дослідженню виконавства (сольного й ансамблевого) та творчості для саксофона J. G. Deane [6], T. J. Ruedeman [7], а також особливостей музичної мови А. Веберна K. Bailey [5].

Певна інформація, стосовна обраної проблеми, розосереджена в дисертаціях В. Авілова [1], Д. Зотова [3], М. Крупця [4] та статті В. Громченка, І. Макаренко [2].

Мета пропонованої статті – висвітлення жанрово-стильової динаміки квартету саксофонів у світовій музичній культурі XIX–XX століть.

Виклад основного матеріалу. Етап формування названого жанру припадає на XIX століття. Так, твори квартету саксофонів, створені у цей хронологічний відтинок (між 1879 та 1928 роками), як відзначає Т. Рудеман, утворюють «міст» між ранніми композиціями аналізованого жанру та сучасним репертуаром для квартету саксофонів [7]. Їх можна розглядати як аналог до творів для квінтету дерев'яних духових, які були написані у другій половині XIX– початку XX ст. До таких композицій автор відносить, зокрема, «Allegro de Concert» для квартету саксофонів американського композитора К. Флоріо, створеного у 1879 р. для відомого саксофоніста Е. Лефевра та його квартету саксофонів «New York Saxophone Club». За своїми стильовими

ознаками ця композиція, яка складається з двох частин (Andante і Allegro), написана в постмодерністському стилі. Музична мова, в основному, ґрунтується на контрапунктному викладі, в якому голоси рідко рухаються в ритмічному унісоні. Т. Рудеман зауважує, що цей твір попереджує неокласичні твори для квартету саксофонів другої половини XX ст., тоді як твори названого жанру Ж.-Б. Сінжелі та Ж. Саварі, позначені впливом оперної стилістики, відображають провідні тенденції розвитку музичного мистецтва першої половини XIX ст. [7, 78].

В інструментальній культурі XX ст., незалежно один від одного, розвиваються два види квартетів. У США найперші відомі квартети саксофонів склалися з двох альтів, тенора та баритона. Інший вид виник у Франції і містив сопрано, альт, тенор та баритон саксофони. Головним сподвижником виконавства та творчості для саксофона став легендарний Марсель Мюль. Так, у 1927 р. він створив перший саксофонний квартет у Франції зі своїх товаришів із відомої військової частини «Garde Republicaine» і, відповідно отримав назву «Квартет саксофонів Республіканської гвардії». У 1936 р. ансамбль мав назву «Паризький квартет саксофонів», і зрештою став відомим як «Саксофонний квартет Марселя Мюля». Під впливом цього колективу згодом виникли квартети Данієля Дефайе, Сігурда Рашера, «Аполло», Голівудський квартет саксофонів, квартет Ежена Руссо, що спричинили формування різножанрового репертуару для названого ансамблю.

Так, перша половина XX ст. ознаменована появою значної кількості творів для різних ансамблів саксофонів. На основі характеру використання інструменту можна виокремити два різновиди ансамблевих складів: однорідний – різні ансамблеві комбінації інструментів, що належать до сімейства саксофонів як без супроводу, так із супроводом («Анданте, fuga і фінал» для квартету саксофонів Р. Мулаерта; Два квартети ор. 23 Г. Бумке, «Канонічна сюїта» для чотирьох саксофонів-альтів Е. Картера); різнотеситурний квартет саксофонів (Сюїта ор. 6 для квартету

саксофонів П. Крестона, «Анданте і скерцо» для квартету саксофонів Е. Боцца); змішаний – саксофон з інструментами інших груп (у супроводі) (Квартет для кларнета, саксофона-тенора, скрипки та фортепіано А. Веберна).

Одним із опусів, які репрезентують першу групу ансамблів, стали «Два квартети» Ор. 23 Г. Бумке. Вони являють, свого роду, цикл програмних мініатюр для квартету саксофонів. Перша п'єса (в авторській транскрипції – перший квартет) – «Вечірня прогулянка» («Evening Promenade»). Друга – «Плач» («Lament»). У цій композиції автором використана рідкісна комбінація теситурних різновидів саксофонів – саксофон-альт, саксофон-тенор, саксофон-баритон, саксофон-бас.

Різні типи програмності притаманні також «Маленькому квартету» для чотирьох саксофонів Ж. Франсе, «Трьом п'єсам» ор. 35 для квартету саксофонів Ж. Абсіля [1; 6].

Вагомий внесок у розвиток творчості для духових інструментів зробив французький композитор та диригент Ежен Боцца (1905–1991; навчався в Паризькій консерваторії в Г. Бюссе, Ж. Рабо, І. Капе). Він є автором тьох опер, двох балетів, вокально-хорових (ораторій, кантат, мес, реквієму та ін.), оркестрових (п'яти симфоній, п'яти концертів, сім концертин, симфонієти, сюїти, увертюри та ін.) композицій. Широку популярність йому принесли камерні твори для духових інструментів (понад 150 опусів), поміж яких композиції для солюючого інструменту (понад 100 опусів), чотирнадцять дуетів, три тріо, шість квартетів, одинадцять квінтетів і сім великих ансамблів [2].

Оригінальність композиторського стилю Е. Боцца полягає в тому, що проживши практично все ХХ ст., він зазнав впливу різних музичних напрямів, течій та технік (експресіонізм, футуризм, об'єктивізм, серіалізм, мінімалізм та ін.). Відтак, його творчість увібрала різні художні іновачії, що відтворюють в оригінальному композиторському втіленні нову «палітру фарб» французької музичної культури ХХ століття.

«Анданте і скерцо» для квартету саксофонів було написано в 1943 р. – перший період творчості Е. Боцца (1930–1940), упродовж якого також були створені такі відомі композиції за участю духових інструментів, як «Арія» для саксофону, флейти чи кларнету та фортепіано (1934); «Речетатив, сициліана та рондо» для фаготу та фортепіано (1936); «Пасторальна фантазія» для гобою та

фортепіано, ор. 37 (1939); «У лісі» для валторни та фортепіано ор. 40 (1941); «Агрестід» для флейти та фортепіано (1942); «Буколика» для кларнету та фортепіано (1949) та інші.

Аналізований твір являє собою двочастинний цикл, який викликає стильові альянзи із «парними п'єсами», притаманних добі Бароко – утворених за принципом поширених у цю стильову епоху контрастних за темповими і семантичними характеристиками «пар танців», а також циклів «прелюдія-фуга» із «Добре темперованого клавіру» Й.-С. Баха. Також відзначимо, що «Анданте і скерцо» для квартету саксофонів ґрунтується на поліфонічних принципах письма – контрапунктному викладі партій саксофонів, імітаційній та контрастній поліфонії. Так, в «Анданте» ліричну, експресивну за своїм характером, мелодико-тематичну лінію почергово проводять саксофон-тенор і саксофон-сопрано (ц. 6). За своїми інтонаційними особливостями вона апелює до імпресіоністичного звукопису із притаманними йому пентатонними комплексами, переплетенням мажору і мінору, витонченим ритмічним малюнком із частим використанням синкоп.

Другий розділ композиції, позначений інтенсивним розвитком музично-тематичного матеріалу. Так, тема в своєму початковому вигляді спершу звучить у саксофона-баритона. У ц. 36 вона набуває ліричного відтінку, проводиться саксофоном-сопрано, а з ц. 49 набуває певних інтонаційних метамофорз у партії саксофона-тенора.

У розділі Moderato (ц. 62), який відіграє роль репризи і надає композиції рис тричастинності, тема підлягає інтонаційним та ритмічним метаморфозам – збагачується тріольними мотивами та хроматизмами.

Друга частина циклу Скерцо, написаного у простій тричастинній формі, відтворює іманентні особливості цього жанру, як от жвавий, стрімкий темп, гострохарактерні ритмічні звороти у розмірі 6/8, характеризується стрімким розвитком тематизму. Відзначимо, що композитор розкриває колористичні можливості інструментів, поєднує їх між собою у «міні-ансамблі» у межах квартету. Так, у першому розділі Скерцо мелодико-тематичну лінію проводять саксофони сопрано та баритон, тоді як альт та тенор створюють до них своєрідний контрапункт. Невеликий сольний епізод партії саксофона-сопрано (ц. 74) викликає асоціації із каденцією, що «розширює» контури простої тричастинної форми, надає їй іншого

семантичного трактування. Вона, разом із наступною ліричною темою, складає середній розділ Скерцо (ц. 94). Він вносить контраст в образний зміст цієї частини, водночас кореспондує із ліричного характеру *Andante*, створюючи, таким чином, між ними смислову арку.

Квартет для кларнета, саксофона-тенора, скрипки та фортепіано (1928–1930) А. Веберн присвятив своєму другові-архітектору Адольфу Лоосу в день його 60-річчя. Перша частина, *Sehr maßig* (дуже помірно), за своїми структурними ознаками апелює до сонатної форми. П'ятитактний вступ являє собою серію та її ракохідне проведення, представлені тритоновими групами з різним ритмічним оформленням. У наступній головній партії саксофон-тенор лідирує в щільній пуантілістичній контрапунктовій «павутині» голосів, складність яку не може відчути слухач через численні паузи в усіх голосах.

Відзначимо, що в експозиції проводяться дві основні теми першої частини, з яких тему головної партії проводить саксофон. Модифікацію традиційної сонатної форми засвідчує майже одночасна поява другої теми у фортепіано, скрипки та кларнета. Вона являє собою форму дзеркального канону, в якому *ris* постає як вихідна його точка, відображення.

Структуру другої частини (*Sehr schwingvoll*) визначає рондо, виражене формулою АВАСАВА, в якому тематичні елементи з одного розділу постійно переходять у наступну. Рефрен (А) містить дві теми, викладені у вільному виді канону. Такуж форму має й епізод В. Його перша тема виконується у початковому темпі, друга (т. 51) – трохи повільніше. Тема епізоду С (т. 93–121) проводиться кларнетом та саксофоном, вирізняється від інших своєю камерністю та повільнішим ритмом. Відзначимо, що в інтонаційному аспекті він кореспондує із першим (В), надаючи цій частині тематичної єдності та підкреслюючи форму рондо [5].

Третій період, який охоплює другу половину ХХ ст. і триває по сьогоднішній день, позначений процесами модифікації жанру саксофонного квартету. Так, з'являються композиції, позначені стильовим плюралізмом, жанровою взаємодією із концертом (Т. Керіс, Ч. Вуорінен, К. Ахо, М. Марос, Ф. Гласс), збагаченням та ускладненням виконавської техніки та використанням сучасної мови (А. Дезенкло, П. Дюбуа, Р. Хеппенер та інші автори).

Квартет для саксофонів А. Дезенкло (1964) був написаний на замовлення французького

парламенту для знаменитого квартету М. Мюля, якому композитор і присвятив цей твір. Він являє собою тричастинний цикл для складу саксофонів SATB. Музично-тематичний матеріал першої частини (*Allegro non troppo*), написаної у сонатній формі, ґрунтується на складних хроматичних інтонаційних мотивах. Загалом, тема головної партії (29 тактів) характеризується активним характером, що виражається у її ритмічному малюнку, оформленого мотивами із шістнадцятих. Її інтонаційний словник та ритмічний малюнок апелює до джазової стилістики. Зміна метру із 3/4 на 6/8 засвідчує появу тему ліричної побічної партії (т. 32), яка вносить контраст у драматургію твору. Вона ґрунтується на тріольних мотивах у поєднанні із шістнадцятими тривалостями. Її слід виконувати повільніше, м'якше та плавніше.

Відзначимо, що в експозиції партія саксофона-сопрано протиставляється трьом іншим інструментам. Упродовж розвитку композиції притаманним є поділ на менші групи всередині квартету, що забезпечує темброві контрасти, як з точки зору індивідуального інструментального забарвлення, так і фактурного розмаїття.

У розробці узагальнюється музично-тематичний матеріал експозиції, який розпочинається із 64 такту з короткого соло баритона, побудованого на матеріалі теми головної партії. Вона характеризується іншим гармонічним планом та загальними формами руху. Відзначимо, що у розробковому розділі інтонаційній та ритмічній модифікаціям підлягають обидві теми експозиції: із такту 78 з'являється варіація теми побічної партії, із такту 84 – головної партії.

Мелодико-тематичний матеріал другої частини (*Andante*) (проста тричастинна форма), яка виконує роль ліричного центру композиції, ґрунтується на пентатонних інтонаціях, що є однією із іманентних ознак естетики імпресіонізму.

Фінал (*Poco largo, ma risoluto*), написаний у формі сонатного *Allegro*, вирізняється багатим образним змістом, динамічним розвитком музично-тематичного матеріалу. Так, досить енергійний 21-тактовий вступ характеризується стрімким розгортанням тематизму, приводить до теми головної партії (*Allegro energico*). Своїми інтонаційними особливостями, багатим ритмічним малюнком (акцентами, синкопами, пунктирним ритмом) вона апелює до джазової стилістики. Тема побічної партії (*poco meno mosso*) вирізняється експресивністю,

секвенційним розвитком, який розкриває тембровий потенціал інструментів.

Досить масштабну розробку (*Animando*) складають два розділи. Перший із них ґрунтується на тривалому розвиткові музично-тематичного матеріалу експозиції, а в основі другого (*Calando*) лежить лірична тема другої частини Квартету – *Andante*. Ця арка надає інтонаційної та змістової єдності циклу, засвідчує його наскрізний розвиток.

Дієве начало фіналу підкреслює також і його реприза, яка є скороченою – звучать тільки активні теми вступу (*Animato*) та тема головної партії (*Allegro*).

Разом з Террі Райлі та Стівом Райхом, американський композитор Філіп Гласс був ключовою фігурою у становленні мінімалізму в 1960-х роках. На прохання німецького квартету саксофоністів *Rascher Saxophone Quartet* (названого на честь Сігурда Рашера, одного із найвидатніших класичних саксофоністів у світі) автор написав твір, який водночас є Концертом для квартету саксофонів та симфонічного оркестру, а також версією тільки для ансамблю саксофонів [6].

Незалежно від того, чи твір виконується з оркестром чи без нього, кожна з чотирьох частин Концерту для квартету саксофонів з оркестром Ф. Гласса репрезентує виконавські та темброві особливості одного з учасників квартету, підкреслюючи іманентні ознаки концертного жанру. Твір, загалом, витриманий в ліричних тонах: у чотиричастинному циклі ніжні перша і третя частини контрастують із джазовими другою і четвертою.

Перша частина звучить у плавному темпі, де низькі інструменти утворюють три ритмічні та мелодичні мотиви, з яких формується та розвивається музично-тематичний матеріал: «погойдування» (альти), «кружляння» (фаготи та валторни) та хроматичні ходи (віолончелі). Чотири саксофони (сопрано і тенор *in B*; альт і баритон *in Es*) репрезентують той самий музично-тематичний матеріал, що й оркестр, підкреслюючи характерну ознаку жанру концерту – «змагання» соліста з оркестром. Згодом у мелодико-тематичній лінії саксофонів з'являються мотиви тризвуків, які «погойдуються», іноді підхоплюються скрипками.

На початку феєричної другої частини у скерцозному характері, з ритмічним драйвом ударних, написаної у розмірі 7/8, баритон-саксофон проводить синкопований джазовий тематичний мотив, до якої згодом приєднується тенор-саксофон. Відзначимо, що є дуже мало побудов, де саксофони грають *tutti* – зазвичай

тільки два одночасно: сопрано і баритон, пізніше альт і тенор, потім альт і баритон і т.д., аж до головної кульмінації наприкінці, коли у кожному такті до кінця цієї частини звучать сім квінт. Однак, із появою *diminuendo* синкопованість ритмів зменшується як за швидкістю, так і за гучністю, завершуючи звучання у динамічному нюансі *p*.

Повільна третя частина своєю жанровою генезою нагадує колискову. Звучання не виходить за межі динамічного нюансу *mf*. Тенор-саксофон виконує тривале, спокійне соло, яке повільно розвивається над повторюваними мотивами фагота та струнних. У процесі розгортання музично-тематичного матеріалу саксофон-сопрано та альти відіграють функцію солістів, до яких згодом приєднуються саксофон-баритон і челеста, доводячи звучання до кульмінації.

В основі фіналу лежить жвава, синкопована тема із притаманній їй джазовим та перкусійним забарвленням і висхідним рухом. Низхідний пасаж чотирьох солістів знаменує собою середину п'єси, але темп жодного разу не сповільнюється – оркестр і солісти стрімко рухаються до кульмінації і раптового завершення композиції.

Тож, наукова новизна пропонованої роботи полягає в окресленні провідних тенденцій розвитку жанру саксофонного квартету у світовій музичній культурі XIX–XX ст., визначенні жанрово-стильових та виконавських особливостей окремих композицій аналізованого жанру.

Висновки. Жанр квартету саксофонів у світовій музичній культурі пройшов тривалий еволюційний шлях, який можна поділити на наступні хронологічні відтинки: друга половина XIX ст. – етап формування (Ж.-Б. Сінжелі, Ж. Саварі К. Флоріо), який демонструє опору творів аналізованого жанру на класико-романтичні традиції, як-от структура чотиричастинного класицистського струнного квартету, поєднання різних типів фактури, романтична гармонія, оперна мелодика композиторів XIX століття; перша половина XX ст. – кристалізація, усталення іманентних ознак жанру – характеризується тяжінням до програмності (Г. Бумке, Ж. Франсе, Ж. Абсіль), неокласицистських тенденцій (Е. Боцца), пуантилізму, додекафонії (А. Веберн); друга половина XX – початок XXI ст. – етап модифікації квартету саксофонів, який триває по сьогоднішній день, позначений стильовим плюралізмом та взаємодією з іншими жанрами, зокрема, концертом (Т. Керіс, Ч. Вуорінен, К. Ахо,

М. Марос, Ф. Гласс), розширенням виразових можливостей саксофонів, написані сучасною мовою (А. Дезенкло, П. Дюбуа, Р. Хеппенер та інші автори).

Нещодавно з'явилися Квартети саксофонів Л. Бонфи, Х. Венделя, Р. Джироломо, М. Доменіко, Чень Ї, Чжан Лінь та інших авторів, які потребують подальшого дослідження еволюції названого жанру.

Література

1. Авілов В. М. Саксофон в контексті музично-виконавської традиції ХІХ–ХХ століть: до проблеми інструментально-виконавського стильового моделювання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Одеса : ОДМА ім. А. В. Нежданової, 2012. 19 с.

2. Громченко В. В., Макаренко І. М. Творчість Ежена Боцца у контексті духового академічного музично-виконавського мистецтва. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. 2018. Вип. 14. С. 134–147.

3. Зотов Д. І. Виконавство на саксофоні в системі музичного мистецтва ХХ століття : автореф. дис. здобуття наук. ступеня канд. мистецтв. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка. 2018. 20 с.

4. Крупей М. Стильові основи формування виконавської майстерності саксофоніста (у контексті музичної творчості ХІХ–ХХ століть) : дис. ... канд. мист. : 17.00.03. Одеса : ОДМА ім. А. В. Нежданової, 2006. 236 с.

5. Bailey K. *The Twelve-Note Music of Anton Webern: Old Forms in a New Language*. Cambridge : Cambridge University Press, 1991. 462 с.

6. Deane J. G. *A comparative study of selected saxophone quartet repertoire from the Mule, Rascher and Apollo Saxophone Quartets between 1928 and 1995* : theses : honors. Edith Cowan University, 2011. https://ro.ecu.edu.au/theses_hons/30 Австралія

7. Ruedeman T. J. *Lyric-Form Archetype and the Early Works for Saxophone Quartet, 1844–1928: An*

Analytical and Historical Context for Saxophone Quartet Performance : submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in the Steinhardt School of Culture, Education, and Human Development. New York University, 2009. 401 p.

References

1. Avilov, V. M. (2012). *Saxophone in the Context of Musical and Performing Tradition of the 19th and 20th Centuries: To the Problem of Instrumental and Performing Stylistic Modelling*. Extended abstract of candidate's thesis. Odesa [in Ukrainian].

2. Hromchenko, V. V., & Makarenko, I. M. (2018). *The Work of Eugène Bozza in the Context of Brass Academic Music and Performing Arts. Musicological thought of Dnipropetrovsk Region*, 14, 134–147 [in Ukrainian].

3. Zotov, D. I. (2018). *Saxophone Performance in the System of Musical Art of the 20th Century*. Extended abstract of candidate's thesis. Sumy [in Ukrainian].

4. Krupей, M. V. (2006). *Style Bases of Formation of Saxophonist's Performance (in the Context of Musical Creativity of XIX–XX Centuries)*. Candidate's thesis. Odesa [in Ukrainian].

5. Bailey, K. (1991). *The Twelve-Note Music of Anton Webern: Old Forms in a New Language*. Cambridge [in English].

6. Deane, J. G. (2011). *A Study of Selected Saxophone Quartet Repertoire from the Mule, Rascher and Apollo Saxophone Quartets between 1928 and 1995*. Honor's theses [in English].

7. Ruedeman, T. J. (2009). *Lyric-Form Archetype and the Early Works for Saxophone Quartet, 1844–1928: An Analytical and Historical Context for Saxophone Quartet Performance*. Doctor's thesis [in english].

*Стаття надійшла до редакції 04.01.2024
Отримано після доопрацювання 07.02.2024
Прийнято до друку 15.02.2024*